

Zie, de mensch.

Joh. 19 : 5b.

Met schampren spot in ruwe taal gehoond,
't soldatenkleed om 't bloedend lijf geslagen,
terwijl Zijn hoofd de doornenkroon moet dragen,
wordt Jezus aan 't verblinde volk getoond.

Hoor, hoe dat volk zijn eigen Koning hoont;
Zij durven krijschend 't „Kruis Heim!” roepen wagen,
Zijn bloed zelfs over hunne kind'ren vragen,
En Jezus' liefde wordt met haat beloond.

Het „Weg met dezen!” klinkt in onze dagen
nog even bitter uit des menschen mond,
als bij de Joden, voor wie Jezus stond.

Hoevelen zijn er, die naar Jezus vragen? . . .
En toch, Zijn bloedig lijden doet ons kond,
Dat Hij voor ons den weg ten *Leven* vond.

H. W. AALDERS.

HANEBOEK.

P. V. vraagt wat bedoeld wordt met het „Haneboek,” waarvan hij gelezen heeft.

Antw. In vroeger eeuwen had men een bepaald stel boeken waar de kinderen lezen uit leerden. Een dezer was het schoolboek, dat diende om spellen en lezen te leeren, en een algemeen gebruikt werk was. Op het titelblad stond een groote haan afgebeeld, waaronder dit vers:

Den haen verkondigt 's Heeren dag,
Heeft in zijn huysgezin ontzagh,
Hy roept een yder vroeg aan 't werck,
En Sondags naerstich nae de kerck.

De haan, waarover wij reeds meer spraken, was het zinnebeeld van wakkerheid, vlijt en werklust. Zijn beeld-tenis diende om de jeugd op deze deugden te wijzen. De haan kwam ook wel in andere leerboeken voor.

A. J. H.

De Zomertijd.

De tijd wordt weer verzet, alsof een mensch dat kon,
Zooals de Heer het deed in 't dal van Ajalon. *)
De wijzers van de klok verzetten, dat klinkt juister.
Meen toch niet God te zijn, noch in 't bezit van goddelijken
[luister.

*) Jozua 10 : 12.

M. B.

DE EENHEIDSSCHOOL.

W ordt het ontwerp der nieuwe Wet op het Lager Onderwijs van Minister de Visser, zooals het daar ligt, door de Kamers aangenomen, dan komt daarmee een ingrijpende verandering op onderwijsgebied tot stand. Dan is namelijk de „eenheidsschool” geboren, en de jeugd van zes tot twaalf jaar is verlost van een overladen leer-program en van de daaruit noodzakelijk voortvloeiende huiswerkplaag. Op alle scholen zullen dan dezelfde, door de Wet aangegeven vakken worden onderwezen. De Christelijke scholen behouden vrijheid onderwijs te geven in Bijbelsche- en Kerkgeschiedenis. Alle scholen kunnen leerlingen, die het zesde leerjaar doorliepen en het onderwijs met vrucht gevolgd hebben, afleveren aan de scholen voor voortgezet en voor middelbaar onderwijs, zooals de H. B. S., het Gymnasium, enz. Deze inrichtingen kunnen van de leerlingen niet meer, zooals tot nog toe geschiedde, een vrij groote dosis kennis van het Fransch eischen. Moderne talen zullen voortaan in de eerste zes leerjaren niet meer worden onderwezen.

Tot nog toe draaiden we rond in een noodlottig cirkeltje. De scholen moesten rekening houden met de opleidings-inrichtingen en scholen voor middelbaar onderwijs. De mogelijkheid was uitgesloten naar gezond, paedagogisch inzicht te besnoeien. De zweep van den drijver klapte! Zoolang van jeugdige leerlingen, van twaalf- en dertien-jarigen, geëischt werd, dat ze bekend waren met de beginselen van de Fransche taal, moest elke school, welke door leerlingen werd bezocht, die niet met gewoon lager onderwijs konden volstaan, b.v. reeds in het vierde leerjaar beginnen met Fransch. Anders kon men onmogelijk klaar komen met het doorwerken van de vrij omvangrijke hoeveelheid leerstof. Vandaar, dat een deel van het werk thuis, vaak bij lamplicht, moest geschieden. Lessen leeren, thema's maken, kaartjes teekenen, en wat al niet meer, moest thuis geschieden. Daaronder hebben de ouders gezucht. Wanneer zou dit eens anders worden?

Kwamen de ouders met hun verzuchtingen tot de onderwijzers, dan moest het antwoord luiden: We kunnen niet anders; we komen zonder het huiswerk niet klaar!

De Minister heeft blijkbaar willen ingrijpen en de jeugd willen verlossen van het overladen programma. Wel heeft de Wetgever de lijst der leervakken verlengd, doch hij heeft dit gedaan met vakken als lichamelijke oefening en handenarbeid.

Natuurlijk zijn er vele leerlingen, die niet genoeg hebben aan het onderwijs van de gewone lagere school. Voor dezulken is er een zevende, achtste en negende leerjaar, waarin uitgebreid lager onderwijs wordt gegeven. De klacht is geuit, dat deze tijd te beperkt is, om de kinderen voldoende kennis in de moderne talen aan te brengen. En ongegrond is deze klacht geenszins. Als er niet wordt besnoeid, zal het waarlijk onmogelijk zijn in drie jaren de kinderen te brengen, waar men ze vroeger in zes jaren bracht. Het is intusschen nog lang niet zeker, dat de Wet op dit punt onveranderd in de haven der begeerte zal worden geleid. Indien evenwel de Wetgever niet ingrijpt, dan blijven we altijd zuchten onder den last, die onze jeugdige kinderen opgelegd is, en die steeds zwaarder dreigde te worden.

Er is verzet tegen 's Ministers plannen gerezen van deskundige zijde, met het oog en op de volksschool en op de opleidingsinrichting. Men vreest, dat de volksschool haar eigen natuur zal verliezen. En de opleidingschool zal slechts, zoo meent men, in theorie verdwijnen. Want de ouders uit hoogere standen zullen met de algemeene volksschool geen genoegen nemen. Zij zullen neutrale